

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд,

представен за придобиване на образователна и научна степен

„доктор“ в Технически университет - Варна, по професионално направление 3.4

**Социални дейности, докторска програма „Социална работа, психологически
изследвания и социална политика“**

Изготвил становището: доц. д-р Христина Вилхелм Благойчева, Икономически университет - Варна, член на научно жури, утвърдено със заповед на Ректора на ТУ – Варна № 6/09.01.2023 г.

Автор на дисертационния труд: редовен докторант Светлана Иванова Ангелова

Тема на дисертационния труд: Фактори влияещи на равнището на безработицата и на трудовата реализация на хората от неравностойни групи на пазара на труда в България

1. Общо представяне на дисертационния труд:

Общият обем на дисертационния труд е 145 страници в т.ч.въведение, изложение в четири глави, заключение, списък на използваните литературни източници и 2 приложения. Справката за цитираната и използвана литература обхваща 83 източника, от които 80 на български език и 3 на латиница.

Авторефератът е съставен на база изложението на дисертационния труд и напълно отразява замисъла и съдържанието на изследването. В структурно отношение отговаря на основните стандарти за съставяне на автореферат на дисертационен труд.

2. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

Темата е интердисциплинарна и много удачно комбинира проблемите на безработицата и възможностите за социално включване на групите в неравностойно положение на пазара на труда, регламентирани в § 4а от ДР на Закона за насърчаване на заетостта. Както авторката посочва, българското законодателство регламентира различни насърчителни и антидискриминационни мерки за наемане и осигуряване на работни места за лица от уязвимите групи, но те все още остават в неравностойно положение на пазара на труда и в състояние на бедност. Извеждането им от позиция на лица в зависимост от държавата и превръщането им в част от социално-икономическия процес е едно сериозно предизвикателство, пред което е изправена българската

икономика. Допълнително предизвикателство е и липсата на достатъчна информация по разрези на безработните лица с увреждания. От тази гледна точка актуалността на разработката е безспорна, имайки предвид, че докторантката си е поставила за цел не само да изследва факторите, влияещи върху безработицата в България, но и възможностите за трудова интеграция и ограничаването на бедността сред лицата от уязвимите групи (с особено наблягане върху лицата с увреждания).

Изследваната проблематика изисква наличие на добра теоретическа подготовка и познаване на българската и европейската практика. От приложената справка за публикации на автора се вижда, че по темата са публикувани (или в процес на публикуване) три статии и два доклада. Това допълнително показва, че представеният дисертационен труд е плод на сериозна научно-изследователска дейност, а някои от резултатите в него вече са достояние на научната общност.

3. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Най-общо приносните моменти в дисертационния труд могат да се систематизират в две насоки:

П ъ р в о. Теоретико – методологични.

- Проучване и систематизиране на наличните в специализираната литература мнения на различни автори и използваната в литературата и нормативната уредба терминология за безработица, заетост, политиките на пазара на труда и бариерите пред трудовата мобилност;

- Извеждане на дефиниции и открояване на отделните групи в неравностойно положение на пазара на труда, с техните специфичен профил, отговарящи на целите на дисертационното изследване;

- Въз основа на извършен статистически анализ са ранжирани факторите, влияещи върху общото ниво на безработицата в страната и конкретно върху общото ниво на безработицата сред лицата от групите в неравностойно положение.

В т о р о. Практико– приложни.

- Въз основа на приложението на разработените регресионни модели е установен характера на зависимостите между различните изследвани величини, което би могло да се вземе предвид при разработване на политиката по трудова интеграция на уязвимите лица;

- Изведени са предложения за мерки в политиката за подкрепа на уязвимите лица в две насоки – трудово-професионална рехабилитация и социална интеграция.

4. Критични бележки по дисертационния труд.

Единствената ми забележка е по отношение на малкия брой използвани чуждестранни източници. Българската Агенция по заетостта е пълноправен член на мрежата на Европейските служби по заетостта EURES. Имайки предвид множеството съвместни политики и мероприятия, е необходимо познаването и на чужда практика и теория. Това би могло да даде на авторката и допълнителни идеи в обхвата на нейните изследвания.

Посочената забележка не намалява достойнствата на представения дисертационен труд. Тя е по-скоро като предложение за бъдещите научни разработки на авторката.

5. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на докторант Светлана Ангелова е научно изследване, разработено на добро ниво и посветено на много актуален проблем. Той съдържа всички необходими реквизити и отговаря на изискванията на ЗРАС и на Правилника за неговото приложение, за присъждане на ОНС “доктор”. Всичко това ми дава основание да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да дадем своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Социална работа, психологически изследвания и социална политика“, по професионално направление 3.4 „Социални дейности“ на Светлана Иванова Ангелова.

Дата: 21.03.2023 г.

Варна

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Христина Благойчева)